

กลยุทธ์การจัดการระบบบริการสุขภาพ
ในยุคประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

**Strategic Management of Health Care System
in An Era of Asean Economic Community**

B0003442

ห้องสมุดวทบ.นครราชสีมา

รองศาสตราจารย์ ดร. บุญใจ ศรีสดีตย์นรากร
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	1
	ความเป็นมาของอาเซียน	1
	วันอาเซียน คำขวัญอาเซียน ธงอาเซียน เพลงอาเซียน และสัญลักษณ์อาเซียน	3
	เมืองหลวง ภาษาราชการ ศาสนา และสกุลเงินของประเทศอาเซียน	4
	องค์กรหลักของอาเซียน	6
	การประชุมสุดยอดอาเซียน	10
	ความร่วมมือสามเสาหลักของอาเซียน	19
	ความหมายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	20
	พิมพ์เขียวเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	20
	การเปิดเสรีสาขาธุรกิจบริการ	22
	ข้อกำหนดการถือหุ้นในแต่ละสาขาธุรกิจบริการ	23
	รูปแบบธุรกิจบริการสุขภาพระหว่างประเทศ	23
	ข้อตกลงยอมรับร่วมคุณสมบัติทางวิชาชีพ	25
	หน่วยงานควบคุมกำกับดูแลวิชาชีพการพยาบาล	29
	สรุป	30
	บรรณานุกรม	31
2	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน:ผลกระทบต่อระบบบริการสุขภาพของประเทศไทย	33
	ความหมายของระบบบริการสุขภาพ	33
	จำนวนโรงพยาบาลและสถานบริการสุขภาพ	34
	สถานการณ์การรับบริการสุขภาพของชาวต่างประเทศในประเทศไทย	35
	ผลกระทบต่ออาเซียนต่อระบบบริการสุขภาพของประเทศไทย	38
	ปัจจัยเอื้อของประเทศไทยต่อการขยายธุรกิจบริการสุขภาพ	62
	สรุป	67
	บรรณานุกรม	68

บทที่		หน้า
3	สภาพแวดล้อมมหภาคที่กระทบต่อระบบบริการสุขภาพในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต	75
	สภาพแวดล้อมมหภาคที่กระทบต่อระบบบริการสุขภาพในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต	75
	การเมือง (Political)	76
	เศรษฐกิจ (Economic)	92
	สังคม (Social)	94
	เทคโนโลยี (Technology)	115
	สิ่งแวดล้อม (Environment)	120
	กฎหมาย (Legal)	123
	สรุป	124
	บรรณานุกรม	125
4	การจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรบริการสุขภาพ	133
	ความหมายการจัดการเชิงกลยุทธ์	133
	ความแตกต่างระหว่างการวางแผนและการวางแผนกลยุทธ์	134
	ความแตกต่างระหว่างการจัดการเชิงกลยุทธ์และการวางแผนกลยุทธ์	134
	ความแตกต่างระหว่างเป้าหมายและวัตถุประสงค์	135
	ความสำคัญของการจัดการเชิงกลยุทธ์	136
	คำถามพื้นฐานการจัดการเชิงกลยุทธ์	139
	กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์	140
	ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Scanning)	140
	ขั้นที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation)	167
	ขั้นที่ 3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation)	196
	ขั้นที่ 4 การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and control)	201

ตัวอย่างการจัดการเชิงกลยุทธ์โรงพยาบาลศรีสวิตย์นราทร	203
สรุป	223
บรรณานุกรม	225
5 การพัฒนาประสิทธิภาพบริการพยาบาลตามแนวคิดการผลิตแบบลีน	229
ความสัมพันธ์ระหว่างกำไร ต้นทุน กระบวนการผลิต และราคาจำหน่าย	230
วิวัฒนาการจากการผลิตแบบดั้งเดิมสู่การผลิตแบบทันเวลา	232
การผลิตแบบโตโยต้า	235
หลักการของวิธีแห่งโตโยต้า	237
การผลิตแบบลีน	240
ความสูญเปล่าในกระบวนการผลิต	242
กระบวนการผลิตแบบลีน	243
เครื่องมือการผลิตแบบลีน	246
ความเป็นมาของการนำแนวคิดการผลิตแบบลีนมาพัฒนาประสิทธิภาพ บริการพยาบาลในต่างประเทศ	260
ความเป็นมาของการนำแนวคิดการผลิตแบบลีนมาพัฒนาประสิทธิภาพ บริการพยาบาลในประเทศไทย	263
ความจำเป็นในการนำแนวคิดการผลิตแบบลีนมาใช้พัฒนาประสิทธิภาพ บริการพยาบาลในประเทศไทย	264
ความสูญเปล่าในกระบวนการบริการพยาบาล	270
ขั้นตอนการนำแนวคิดการผลิตแบบลีนมาพัฒนาประสิทธิภาพ บริการพยาบาล	275
ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาประสิทธิภาพบริการพยาบาล ตามหลักการการผลิตแบบลีน	290

บทที่		หน้า
	สรุป	296
	บรรณานุกรม	298
6	เบนซ์มาร์คกิ้ง: การพัฒนาคุณภาพสู่เกณฑ์มาตรฐานที่เป็นเลิศ	307
	ความหมายเบนซ์มาร์คและเบนซ์มาร์คกิ้ง	307
	ความเป็นมาของเบนซ์มาร์คกิ้ง	308
	ประเภทเบนซ์มาร์คกิ้ง	310
	กระบวนการเบนซ์มาร์คกิ้ง	313
	ประโยชน์ของเบนซ์มาร์คกิ้ง	324
	ข้อพึงปฏิบัติในการทำเบนซ์มาร์คกิ้ง	324
	สรุป	326
	บรรณานุกรม	327
7	การจัดการบริการสุขภาพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	329
	ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน	329
	การขับเคลื่อนแก้ไขวิกฤตโลกร้อนโดยองค์การระดับโลก	334
	สถานการณ์มลภาวะสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก	341
	สถานการณ์มลภาวะสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย	343
	การขับเคลื่อนแก้ไขปัญหามลภาวะสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย	346
	ความหมายของบริการสุขภาพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	347
	ความจำเป็นในการจัดการบริการสุขภาพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	347
	แนวทางการจัดการบริการสุขภาพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	354
	สรุป	365
	บรรณานุกรม	366

8	การพัฒนาองค์กรพยาบาลสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้	371
	ความเป็นมาขององค์กรแห่งการเรียนรู้	371
	ความหมายขององค์กรแห่งการเรียนรู้	372
	ความสำคัญขององค์กรแห่งการเรียนรู้	373
	แนวคิดขององค์กรแห่งการเรียนรู้	375
	แนวคิดขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของ Senge (1990)	375
	แนวคิดขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของ Marquardt (2003)	378
	ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการพัฒนาองค์กรบริการสุขภาพสู่องค์กรแห่ง องค์กรแห่งการเรียนรู้	390
	แบบประเมินองค์กรแห่งการเรียนรู้	399
	สรุป	403
	บรรณานุกรม	404
9	การส่งมอบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพแก่ผู้รับบริการ	411
	ความหมายคุณภาพ	411
	ความหมายคุณภาพการศึกษา คุณภาพผลิตภัณฑ์ คุณภาพบริการและคุณภาพบริการสุขภาพ	412
	ความแตกต่างระหว่างบริการสุขภาพกับผลิตภัณฑ์	412
	ความสำคัญของการส่งมอบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ	413
	กิจกรรมการจัดการคุณภาพบริการสุขภาพ	415
	แนวคิดคุณภาพบริการ	417
	ประโยชน์ของการส่งมอบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพแก่ผู้รับบริการ	446
	สรุป	446
	บรรณานุกรม	447

บทที่		หน้า
10	การประเมินผลสำเร็จการดำเนินงานขององค์กรตามหลักการ Balanced Scorecard	463
	ความหมาย Balanced Scorecard	463
	ความเป็นมาของ Balanced Scorecard ในต่างประเทศ	464
	ความสมดุลของ Balanced Scorecard	466
	องค์ประกอบในแต่ละมิติของ Balanced Scorecard	466
	อุปสรรคขัดขวางความสำเร็จในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	470
	ขั้นตอนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	472
	สรุป	475
	บรรณานุกรม	476

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า	
3.1	PESTEL Framework	76
4.1	กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์	135
4.2	McKinney 7S Framework	148
4.3	Value Chain Model	151
4.4	Five Forces Model	156
4.5	วัฏจักรของผลิตภัณฑ์	161
4.6	BCG Matrix	164
4.7	GE–McKinsey Matrix	166
4.8	กลยุทธ์ระดับองค์กร (Corporate Level Strategy)	177
4.9	ประเภทกลยุทธ์การเจริญเติบโตจากภายในองค์กร	182
4.10	กลยุทธ์ระดับธุรกิจตามแนวคิดของ Bowman & Faulkner	189
4.11	กระบวนการประเมินและการควบคุม	202
4.12	แผนที่กลยุทธ์ของโรงพยาบาลศรีสติฉินนรานุ	220
5.1	พื้นฐานระบบการผลิตแบบโตโยต้าและการผลิตแบบลีน	230
5.2	ความสัมพันธ์ระหว่างกำไร ต้นทุน กระบวนการผลิต และราคาจำหน่าย	230
5.3	เปรียบเทียบการคงกำไรระหว่างเพิ่มราคาจำหน่ายกับลดต้นทุน	231
5.4	แผนผังสายธารคุณค่ากระบวนการเรียกร่องค่าประกันสภาพปัจจุบัน	244
5.5	แผนผังสายธารคุณค่ากระบวนการเรียกร่องค่าประกันสภาพอนาคต	244

บทที่		หน้า
10	การประเมินผลสำเร็จการดำเนินงานขององค์กรตามหลักการ Balanced Scorecard	463
	ความหมาย Balanced Scorecard	463
	ความเป็นมาของ Balanced Scorecard ในต่างประเทศ	464
	ความสมดุลของ Balanced Scorecard	466
	องค์ประกอบในแต่ละมิติของ Balanced Scorecard	466
	อุปสรรคขัดขวางความสำเร็จในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	470
	ขั้นตอนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	472
	สรุป	475
	บรรณานุกรม	476
